

"MEJSEC DO
MEJSECA?"

str. 5

KA VSE
SAM MOGLA
ZDJIBITI

str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 30. januarja 1997 • Leto VII, št. 2

ZA KUSTO REPO, DUGI LEN...???

Za len gvüšno nej, liki za kusto repo bi eške leko plesali. Samo tau je falinga, ka tisti, šteri plesat dejo na fašenski torek (gnes že bole na fašensko nedelo), so več nej pavri. Naša mladina v fabrikaj dela (če ma delo). Starejši, šteri eške pauvajo repo, pa več ne odijo plesat. Nemajo volau, pa telko kuste repe več njim tó nej trbej. Zaka? Nemajo več telko mare, telko pučkov, pa sami več tó ne gejo mlejčno repo, repove pogače pa reteše. Mesau raje gejo. Pa leko gejo cejlo leto, nej samo v *fašenskom cajti*.

Žmetno živemo gnesnaden, vse je drago. Depa donk, zato vsikši dobi nikše penaze (plačo, penzijo, socialno podporo). Pred 1960. lejтами nej tak bilau. Vsikši je paver biu pri nas. Če so mladi odišli krü slüžit - na repo, na kukarco - so tó bole žito, pšenico, kukarco domau prinesli kak penaze. *Paversko delo je naše lüstvo tadržalo*. Dosta so mogli lidgé delati, pa pauv nej vsikder lejpi büu. Megla, toča, süuča, črvi, vrane... vse tau je leko pauv na nikoj djalo. Lidgé so se prauti torna branili s šatriranjem. Na fašensko nedelo so lejpe, kraugle krofline pekli. Na fašenski torek so sejali mak - naj nede črvivi, lüškili kukarco za semen - naj vrane ne bi vösklükale. Od zranka do večera so ojdli po vesi *fašencke*. Moški, najbole pa mladi, neoženjeni podje so se nutnaravnali. Pri vsikšoj izi so je fejst čakali, ka so brodili, ka do - srečo, zdravdje, lejpi pauv meli tisto leto. Moški so ovak tó srečo priner... k izi (ženska

Borovo gostüvanje v Andovci leta 1994.

Fašenke pa Lenka lani na Dolenjom Seniki.

z njino pomočjauf mlajše rodila, mlajši pa so pomagali delati). Za fašenek pa so duplansko srečo prinesli, ka so s sebov meli *düšo pokojni starcov tó*. Fašenki so meli na lačaj pantlike, ka je pomenilo, ka človeki tejljo tasprné, gda margé. Ostane samo düša, štera pa leko nazaj pride, pa pomaga tistim, šteri eške živejo. Tak je držini pomagala cejla, že pokojna žlata tó. Fašenek je na glavi emo štük s pantlikami. Té štük je prej flanča, štera vö z njive raste. Fašenki so po izaj plesali z domanjimi. Domanji so brodili, ka plešejo z düšo svoje pokojne žlate. Veseli so bili, vse so njim porazmili. Krofline, djajca, klobase so njim davali. Nej so bili čemerni, če je nji Lenka z meklöv naprašila. S tem je tau šatriravla, naj dosta mlajšov majo. *Na fašenski torek večer so stari pa mladi šli v krčmau*. Eške takši tó, šteri so cejlo leto nikdar nej prejkstaupili krčmarski prag. Plesali so za kusto repo, dugi len. Noge so visko gorzdigali, naj visek len zraste. Z lena so si platno pa gvant redili. Kusto repo pa so kravam, pučkom polagali pa sami sebi küjali. Človek najbole nüca gesti pa gvant. *Če je nej lačen, pa ga ne zebé - je srečen*.

Gnes se več nej trbej tak fejst bodjati megle, süučé, toče. V zimi tó leko küpimo prpeu, paradajs, grajšček, šalato - vse, ka škemo. Zato več ne nücamo stare fašenke? Vsikši leko doma sedi na toplom, leko gej meso cejlo leto... *Ka pa düše naši starcov nam ne falijo?*

Marija Kozar

"Kaj pa je tēbe treba biló...!"

EDEN NI NOBEDEN?

Kot kaže, res ni. Madžarska skupščina je lani septembra sprejela zakon, ki načelno omogoča, da lahko davkoplačevalci sami odločijo, kateri od družbenih organizacij namenijo en odstotek od svoje dohodnine. Vprašanje v naslovu in pritrtilen odgovor nanj se zdita kar upravičena. Sama ideja, da bi lahko tudi občan neposredno odločal o - četudi majhnem delu - svojih davkov na osebne dohodke, ni slaba. V državljanu bi lahko okrepili občutek, da se njegov delež v demokraciji odločanju ne odraža le v glasovanju vsaka štiri leta.

Osnovni problem je v tem, da pogoji za izvedbo zakona niso zagotovljeni. Da bo zadeva navrgla več težav, kot jih bo rešila. Sprva je bilo

rečeno, da bo davkarija (APEH) točno določila krog upravičencev. Zdaj pa je odločeno tako, naj dela vsaka neprofitna organizacija reklamo sama zase. Takih zdravstvenih, izobraževalnih, socialnih, kulturnih organizacij, ustanov ali fondacij je približno 50 tisoč.

Prvič, večina teh civilnih organizacij nima dovolj denarja za samoreklamo. Če bodo s tega naslova vseeno pritekla kakšna sredstva na njihov račun, bo mogoče stalo več, da bodo obvezno morali javno obvestiti svoje davkoplačevalce, v kakšen namen so porabili denar. Zato se "majhna" društva niti ne bodo mogla udeležiti tega "vseljudskega tekmovanja".

Kar precejšnji del občanov ne bo mignil niti z

mezincem. Ne bo se posebej potrudil, da bi se dopisoval z neko birokracijo, s katero ima že itak toliko problemov. Tovrstni samoprisepek namreč ni obvezen. V tem primeru bo denar avtomatično ostal v državnem proračunu.

Oblasti so izdelale kompliciran sistem pogojev, s pomočjo katerega bodo naknadno odločale, ali so pogoji izpolnjeni ali ne. Ne bo jim težko najti kakšne formalne napake v tej zapleteni igri. Iz tega sledi, da bodo Petrovi krajarji romali v državni buždet.

Če smo že pri Petrovih krajarjih. Največ razvnetih razprav je bilo v zvezi s tem, ali se smejo v krog družbenih ali civilnih organizacij vključiti verske skupnosti. V glavnem so bile vse verske

skupnosti in ločine proti. Najbolje seveda največja skupnost, tj. katoliška cerkev, ki samozavestno trdi, da je 70 odstotkov Madžarov katoliške veroizpovedi. Zdaj pa pravi, da noče teh Petrovih grošev. Noče, da bi tele enoodstotne samoprisepeke oblasti izkoristile za nekakšno javnomnensko raziskavo, za statistične namene. Nato pa zmanjšale državno podporo, ker prav gotovo ne bi dobili dve tretjini samoprisepkov od vseh davkoplačevalcev. Bojazen seveda ni neupravičena, saj so v madžarski zgodovini že večkrat zlorabili določene statistične podatke (npr. povezava med materinim jezikom in deportacijo madžarskih Nemcev v Nemčijo). Druga stran je seveda mnenja, da se katoliški cerkvi ne bi bilo treba bati določenih informacij, če je tako globoko prepričana o 70-odstotni privrženosti

Madžarov njeni skupnosti. V madžarski katoliški cerkvi pa so pametni ljudje, zato so kar zaprosili Vatikan, naj se kar sveta stolica meni z madžarsko vlado. Tudi Vatikan je seveda proti, s tem pa je vsa zadeva dobila meddržavni značaj.

Če bi vsi davkoplačevalci izkoristili novo možnost, bi državni proračun bil prikrasnejši za 4-5 milijard forintov.

Verske skupnosti na Madžarskem letos dobijo 5 milijard 125 milijonov državne podpore. Vseh ostalih 50 tisoč družbenih organizacij in civilnih društev, fondacij pa 258 milijonov forintov.

Če eden (odstotek) res ni nobeden, potem bi s Prešernom lahko dejali: "Kaj pa je tēbe treba biló/ dete ljubó, dete lepó!"

Francek Mukič

DRNOVŠEK PREDLAGAL VLADO S PODPORO 46 POSLANCEV

"Vlado, ki jo predlagam, podpirajo liberalni demokrati (LDS), Združena lista socialnih demokratov (ZLSD), Demokracijska stranka upokojencev (DeSUS) in Slovenska nacionalna stranka (SNS). Podpirajo jo tudi posamezni poslanci: dva poslanca narodnosti in Ciril Pucko. Zagotovljena je podpora 46 poslancev, kar je večina v parlamentu..." je na kratki tiskovni konferenci, ko je javnosti predstavil 16 kandidatov za ministre, povedal predsednik vlade Janez Drnovšek. Predlagal ni le kandidatov za ministra za kmetijstvo in za pravosodje, to bo storil kasneje - najverjetneje bo izbral nestranskarstva kandidata, je napovedal.

Premier je ocenil, da v pogajanjih zadnje tedne s pomladnimi strankami ni bilo mogoče doseči dogovora o širši vladi, da pa jim še vedno ponuja kasnejšo vključitev v

vlado, saj bi bilo treba priti do širšega dogovora, za katerega so po njegovem mnenju še možnosti, v zadnjih dneh pa je, čeprav dogovora ni bilo, vendarle prišlo do zblizanja stališč.

Drnovšek je povedal, da je zadovoljen, ker je v vlado vključil močno gospodarsko ekipo, ki je po njegovem mnenju jedro vlade, predlagani kandidati pa so kombinacija visoko kvalificiranih mladih ministrov in izkušenih mož, skupaj je to udarna ekipa, ki se bo lahko soočila s številnimi izzivi, je ocenil.

Premier je še povedal, da bosta, ko bosta izvoljena za ministra, ob podpredsedniški položaj v parlamentu Borut Pahor (ZLSD) in Zoran Thaler. Poslanske in ministrske funkcije so namreč nezdržljive. Namesto njiju nameravata LDS in ZLSD predlagati druga kandidata, imen pa premier še ni predstavil.

Povzeto po Večeru

BO VLADA TAKŠNA?

PREDSEDNIK VLADE: Janez Drnovšek (LDS)
 MINISTER ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Tone Rop (LDS)
 MINISTER ZA EKONOMSKE ODNOSI IN RAZVOJ: Franci Križanič (ZLSD)
 MINISTER ZA FINANCE: Mitja Gaspari (LDS)
 MINISTER ZA GOSPODARSKE DEJAVNOSTI: Metod Dragonja (LDS)
 MINISTER ZA KULTURO: Jožef Školč (LDS)
 MINISTRICA ZA NOTRANJE ZADEVE: Polonca Dobrajc (SNS)
 MINISTER ZA OBRAMBO: Boris Sovič (ZLSD)
 MINISTER ZA OKOLJE IN PROSTOR: Pavle Gantar (LDS)
 MINISTER ZA PROMET IN ZVEZE: Janez Kocijančič (ZLSD)
 MINISTER ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT: Slavko Gaber (LDS)
 MINISTER ZA ZDRAVSTVO: Janez Kopač (LDS)
 MINISTER ZA ZNANOST: Lev Kreft (ZLSD)
 MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE: Zoran Thaler (LDS)
 MINISTER BREZ LISTNICE ZA EVROPSKE ZADEVE: Borut Pahor (ZLSD)
 MINISTER BREZ LISTNICE ZA LOKALNO SAMOUPRAVO: Igor Bavčar (LDS)
 MINISTER BREZ LISTNICE ZA KOORDINIRANJE DELOVNIH TELES ZA VPRAŠANJA SOCIALNEGA VARSTVA: Janko Kušar (DeSUS)
 Ministrstvi za kmetijstvo in pravosodje sta za zdaj še nezasedeni.
 Skupaj imajo torej LDS 10, ZLSD 5, SNS 1 in DeSUS 1 mesto v vladi.

Štenjé BALADE IN ROMANCE

Inda svejta, v srednjem veku, so pavri nej znali pisati, samo popevge. Zato so rokopise, o šteraj smo že pisali, popevge dojspisali. **Prausno lüstvo** je med seuv pripovedjalo pripovejsti, pa spejvalo pesmi. Tau so nej dojspisali, samo zapomnili so si, pa tak so tadale davali. Stariške svojoj deci, stari stariške svoji vnükom. Iz te cajtov poznamo mi v Porabji eške gnesnaden tö ništerne pesmi, pripovejsti. Takše pesmi so iz 16. stoletja: "O, sveti trej krali" (štere so na trejkralovo spejvali mlajši), pa božične pesmi - "Marija se zdaj trüdi" i "Sveta mati boža" -, štere so doma, pod krispanom spejvali naši starci.

Indrik na Slovenskom so spejvali **balade** (žalostne pripovejsti o žalostnom življenji žensk): Desétnica, Lepa Vida, Kresnice, Sirota Jerica, Rošlin in Verjanko, Zarika in Sončica. **V romancah** pa so spejvali o vitejih (od moškov, šteri so obranili domovino, držino pa ženske): Kralj Matjaž in Alenčica, Alenčica, sestra Gregčeva, Pegam in Lambergar itd.

Balado o Lejpi Vidi s kačo pri nas - na Verici - ne spejvajo, liki pripovejajo kak pripovejst.

"Lepa Vida proso plela,
Jako rano pred zorjami.
Lepa Vida plela proso,
Stepeno je najšla proso:
"Da bi, Bog daj, mojo bilo,
Kaj nicoj je tod hodilo,
Kaj nicoj je tod hodilo,
Rano roso je strosilo!"

"Da je bila Vida štirinajst let stara, je šla zazranka rano plet proso na njivo. Velka rosa je bila. Ona si je pa gončala sama sebi: "Ka je tou bilo, da je rosa stepana, pa nejga nikšoga stopaja? Ka je töj odlo? Da bi Bog dao, da bi to mojo bilo, ka je töj odlo!"

Tretji zranek je veliko kačo najšla, s šterov je odišla v velki grad. Tam go je trikrat s šibov štjuknila - pa je kača kralič gratala. Oženila sta se, pa eške itak živeta, če sta nej mrla.

Marija Kozar

OBČNI ZBOR SLOVENSKOGA DRUŠTVA V BUDIMPEŠTI

Pa je minaulo eno leto, za-tau smo na januarškom občnom zbori ocejnili delo društva v lanskom leti. Po-tejn smo pa vküp postavili program za tau leto.

V leti 1996 smo mejli malo programov. Tau pa zatok, ka smo malo pejnaz meli. Pejnaze smo dobili od Manjšinskega sklada, od Ministrstva za prosveto, od Državne slovenske samouprave, od Manjšinskega odbora v parlamentu. Decembra nas je še pomagala Zveza Slovencev na Madžarskem. Tak se vidi, da smo iz dostih mest dobili pejnaze, samo ka od vsepovedi malo. Zdaj pa vsakša prireditiv dosti košta.

Slovencev na Madžarskem in s Košičevim skladam. V programi so pa nastaupili gorenjisenički in števanovski šolarji. Tau je pripravo Košičev sklad.

Zveza Slovencev ima gledališko skupino že dvejeti. Oni so pri nas špilali 8. juniuša. Predstavili so nam igro Ferija Lainščka. Hrano pa prenočišče je plačalo našo društvo, potne stroške, torej avtobus, pa je plačala Državna samouprava.

Oktet iz Mislinje je bil pri nas na gostovanji 19. oktobra. Sploj lepau in prijetno smo se meli na tistom večeri.

Za tau leto smo že decembra na seji predsedstva probali vküp postaviti program. Tak

dališka skupina z nauvo igro, z Županovo Micko. Majuša se pa bomo pelali v Porabje v Varaš na Porabske dneve, stere vküp organizirata Zveza Slovencev in Državna slovenska samouprava. Tü baude srečanje Slovencev. Vüpamo se, da z drugü veliki varašov tö baudejo Slovenci tam. Tau srečanje smo Samoupravi predlagali že pred leto. Pa tau tö, da naj bi tam biti tödi eden razgovor, dej bi vsakši leko pravo svoje predloge (javaslatait). Tau srečanje bi dva dni držalo. Poglednili bi si kulturni program, radi bi vidli muzeje v Varaši, na Gorenjom Seniki pa se malo pelali do Virice in Števanovec.

Jezičkovni tečaj (nyelvtanfolyam) tau leto mamö tadala. Tak je zdaj, da se bomo spakirali v nauve prostore, v nauvo mesto. Tau je dobila Državna slovenska samouprava pa društvi tö dajo tam mesto. Tam bi tö mogli vküp kakšno prireditiv napraviti, pozvati na tau Laciya Korpiča pa ženski kvartet. Če mo že meli svojo mesto, te že leko mislimo na kakšne druge programe tö. Tak naj bi vögledo program društva za leto 1997.

Zdaj pa eške malo o programi zbora iz Divače. Že lani novembra so nam pisali iz Sežane, da bi pevski zbor iz Divače rad prišo v Budimpešto. Vodstvo je decembra odlaučilo, da jih leko sprejmemo. Tak je prišlo do toga, da so 18. januarja pri nas gori staučili. Mešani pevski zbor iz Divače ma 35 pevcev. Star je že 103 leja. Več kak 400 koncertov so meli doma pa na tihinskom. Ohranili so pevsko govorico Krasa. Ne mora je laučiiti od Krasa in od burje. Zbor vodi Mirjana Gvozdenac. Ona je delo začela v zbori lansko leto in je v zbor pmesla nauvi düh pa optimizem. Na koncerti pri nas so nam notri pokazali slovenske ljudske pesmi iz Istre, Primorja in s Krasa.

Za nas, Slovence v Budimpešti, takšna gostovanja dosti pomejnijo. V tom völkom varaši samo te čüjemo slovensko rejč ali gučimo materni gezik, če vküp pridemo. Držine so mešene in se guči vögrski, ranč tak na delovnom mesti. Težko je tü biti in ostati Slovenec. Takšni koncerti pri tom pomagajo nam.

Irena Pavlič

Člani društva na slovenskom veleposlaništvu ob slovenskem kulturnem prazniku

Na začetki leta smo svetili den slovenske kulture na veleposlaništvu (nagykövetség) Republike Slovenije. Te den smo vküp svetili z veleposlaništvom, z Državno slovensko samoupravo, z Zvezo

slovenske kulture na veleposlaništvu (nagykövetség) Republike Slovenije. Te den smo vküp svetili z veleposlaništvom, z Državno slovensko samoupravo, z Zvezo

O PESMARICI

Porabski Slovenci smo leko ponosni, ker smo pa bogatejši z ednimi knjigami, stere smo dobili za božični dar. Te knjige so Svete pesmi, stere je sestavil Lojze Kozar ml., župnik v Odrancih, založila Državna slovenska manjšinska samouprava. Tau je preveč potrebno bilau, zato ka je stara pesmarica bila z mašinom napisana, ka so naš g. župnik Janoš Kühar sami natipkali pred štiridesetimi letami. Če gli sam jo čuvala, so se črke stemnile. Hvala Bougu, ka se še spejvajo te lepe cerkvene pesmi. V toj

pesmarici je 190 pesmi. To je bila rejsan dobra

miseu, ka so te knjige dali narediti nam, porabskim Slovencom.

Kak g. župnik Lojze Kozar ml. pišejo v njej: "Glavno pa je, ka se ne pozabijo, ka do se te pesmi ešče dale čüle pri meši pa pri drugi prilikaj." Dobro bi bilau, če bi mlade matere včasü in rokë vzele pa bi malo, če samo edno kitico, zapele svojim mlajšom, gda je za zaspati pripravljalo ali pa če majo malo časa.

Ges se rada nazaj spominam na moja mala leja, gda so mi moja draga prababica zapeli. Eške zdaj čüjem, kak lejpi glas so meli. Vsaki večer so mi nika zapeli: "O kam gopod gre tvoja pot", "Ime-

na najslajša so" ali "Jezuš, moje poželenje"... Te pesmi sam od petoga leta naprej že znala s starimi mamicami peti. Od babice sam si edno dobro zapomnila, ka so mi povedali: "Dejte moje, lejpa pesem je duplična molitev!"

Pri cajti bi se trbelo pobrigati za note tö, da bi se rejsan nej pozabile naše lepe slovenske pesmi.

Lepau se zahvalim Lojzetu Kozarju, župniku v Odrancih pa Državni slovenski manjšinski samoupravi tö.

Vera Gašpar

OD SLOVENIJE...

Pogajanja za nasledstvo

Slovenska delegacija je obiskala Bruselj, kjer se je sestala z drugimi predstavniki držav naslednic nekdanje Jugoslavije. Pogajali so se o nasledstvu nekdanje skupne države, predvsem o diplomatskih predstavništvih nekdanje federacije, dostopu do arhivov in o opredelitvi pojma državne lastnine. V Nikoziji na Cipru pa se je nadaljeval sodni postopek o zamrznitvi sredstev nekdanje Narodne banke Jugoslavije. Sodni postopek je sprožila Slovenija.

Drnovškovo pismo Vranitzkemu

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je pisal avstrijskemu zveznemu kanclerju Franzu Vranitzkemu ob njegovem odstopu. Cestil mu je za uspešno opravljeno delo ter se mu zahvalil za prizadevanje in pomoč pri približevanju Slovenije Evropski uniji.

Višje pokojnine

Upravni odbor Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje je sklenil, da bodo januarjske pokojnine in drugi prejemki, ki jih izplačuje Zavod, višje za 1,9 odstotka. Za toliko se je namreč v novembru zvišala povprečna slovenska plača. Najnižja pokojnina v Sloveniji za polno pokojninsko dobo znaša 47.013 tolarjev.

Nove havbice in letalo za slovensko vojsko

V okviru povečevanja bojne moči in s tem bojne pripravljenosti slovenska vojska v zadnji stopnji modernizacije uvaja v topniških enotah štiri nove havbice kalibra 155. Vojska je bogatejša tudi za šolsko-borbeno letalo Pilatus PC-9.

Papeški odlikovanji

Apostolski nuncij v Sloveniji nadškof Edmond Farhat in ljubljanski nadškof ter metropolit dr. Alojzij Šuštar sta notranjemu ministru in predsedniku državnega odbora za pripravo papeževga obiska Andreju Šteru in predsedniku Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Francetu Berniku podelila papeško odlikovanje red sv. Gregorija Velikega.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

Ženske pravice v Afganistanu. Cejli svet je je čudivo, gda so Talibci v državi prejk vzeli komando, pa so ženskam prepovedali, ka ne smejo delat oditi. Na kritike s cejlga sveta, ka Talibci ženske doljedajo, je njin minister za informiranje (Amir Khan Muttqi) tak pravo, ka ranč naupej. - *Če dobro vejmo, Afganistan je ena najbolje siromačka država na svejti.*

Ženske pravice na Vogrskom. Na cerk-

veni univerzi (egyetem) na Vogrskem pride profesor v klas, ka do šaularge vižge (izpette) delali. Kaulivrat pogledne pa vidi, ka ena dijakinja ma bole kratko kiklo, en pojep pa metuljčka (csokornyakkendő). Natau etak pravi: kurva pa köl-nar leko déta domau, ka sta buknila, drugi pa leko delajo izpit. - *Vözlüçena dekla bi leko spejala vözlüçenomi pojbi, ka: Še kiklico prodala bom, za sladko vince dala bom...*

Človekove pravice na Vogrskom. Autobusni šoferge iz naše županije (megye) gda pa gda morejo titi v Győr k psihologuši, ka je prejkpoglednejo, če eške vse v redi majo: reflekse, oči, pamet ptt. Človek bi pravo, ka tisti, šteri dosta ljudi vozijo, naj rejsan vse v redi majo. Depa človek bi zato tau nej brodo, ka na takše pitanje tō

morejo odgovardjati, ka na keden kelkokrat majo delo z ženami ali ženskami. - *Če bi dosta ženski busoški šoferov bilau, te bi se ge tō zglaso pri Volani za psihologuša.*

Političari kak psihologuške v Kubi. Med lüstvom v Havani, v glavnom mesti Kube, so razdelili 30 gezaro kokauši. S tem škejo prej rejšiti problemu, ka je v glavnom mesti žmetno dobiti dajca. - *Leko, ka so političari v tom lej-pom rosagi tō zgibili svoje dajca, pa se bogijo, ka lüstvi zdaj že pomalek više pride, ka jim eške itak takše socialistične polauške davajo.*

Mali Princ. V Meriki si je en akrobat, šteri se tak piše, ka Prince, vōzbrodo, ka un nede nüco ime, liki je namalo eno abstraktno figuro, štera se ne more vōpovedati,

ka je tau zdaj prej njegovo ime. Gda so ma pravili, ka je tau norija, je odgovorüu, ka gda v cirkusu vogasnejo posvejtke, un pa začne svojo produkcijo, te več nikoga ne briga, kak se un piše. - *Velki Princ.*

Paver Rotti (Gnili) pa lübezen. Érični (hirešnji) operni pevec Pavarotti je lani tånjau svojo ženo, pa si vōodabrau za lübito svojo 26 lejt staro tajnico (titkárnö). Nicoletta Mantovani je pravila, ka sta s Pavarottinom sprvoga mela trnok dosta problemov zatogavolo, ka je njau vse v riti stegečalo, gda je mogla opere poslüšati. - *Mamma mia! Pavarotti je že stari nadünkani bak, grde opere spejva, dje zaka si pa ti k njemi üšla? Vej pa vendrak don nej za njegove pe-naze?*

Fr.M.

KA BI BILAU?

Lani decembra sam v Sakalauvci ojdla, samoupravna mladina, deca so pozdravljali starejšo lüstvo. Kak je že etakšoga reda šega v vesi, se malo vküp poberejo šaularge, deca iz vrtca pa mladina. Mladina je, žau, gnesden v Porabji menja aktivna kak gnauksvejta.

Zatok sam pa sploj rada bila, gda sam v Sakalauvci na odrü gnauk samo mlade (sploj mlade) zaglednila, da plešejo porabske slovenske plese. Ples je sakalauvska tradicija, šaugau mamo prajti. Pa te zakoj gnes več nin negajo tej flajnsni podje pa dekle? Od toga sva si malo prpovejdala z Jožefom Illešom, steri vodi sakalauvski kulturni daum.

Si mladi, vönavčeni človek. Sploj je lepau, ka si se vzeo za tau, ka boš vodo kulturni daum. Kakše načrte maš?

"Načrti bi bili. Litji fejst žmetno je finančno. Leto do leta raj menja, nej ka

bi več pejnaz daubo na kulturo. Vejmo, ka je tau nej samo samouprava kriva. Litji etak planirati je sploj žmetno."

Večkrat pravimo, ka je nej vse samo pejnaz. Pa ste tau gnes malo pokazali tñ. Dobra vola, vküpdržanje tñ dosta leko napravli. Kak ste pa te slovenske plese vküp napelali?

"Tau so sploj mladi, eštje osnovnošolci vküp napelali. Elizabeta Slavinič se je v Varaša v šaula navčila te plese pa je našim deklam pa pojgom navčila. Mene se tau sploj vidlo. Dja že dugo mislim, da bi v našoj vesi nazaj mogli spraviti kakšo slovensko skupino. Depa tak mislim, sploj na začetki smo."

Mate eške edno dekliško skupino, stera pleše moderne plese. Majo nauvi gvnat tō. Ka mislite od niji?

"Dobro bi bilau tau skupino zdržati. Samo bi po-

trejбно bilau njim nikše programe organizirati, da bi se leko not pokazali. Na tau pa daum nema denar."

Leko ka sam ge trde glavé, depa samo mi tau po pameti odi, ka bi bilau, če bi napravli v Sakalauvci gna-

na muziko pa na vse, ka je potrebno, malo sam nevrvani. Pa itak. V nauvom leti mo vse probo za tau, da bi malo naprej prišli. Če bi tau mladinska folkloru leko bila, dja bi bijo najbolje veseli."

Tak mislim, gnes, gda se zatok za slovensko kul-

uk samo pá edna mladinska folkloru (slovenska) skupina nastanila? Po mojem bi tau nej motilo seniško skupino, tista je odrasla skupina. Nej bi lepau bilau?

"Meni je tau že tō večkrat na pamet prišlo. Samo če si mislim na obleko, noše,

turo najdejo pejnazge, naj opozorim vse tiste urade pa organizacije, steri so pri pejnazaj, če do Sakalauvčani za te cilj prosili, premislite si dobro, če njim pomorete ali nej. Vredno bi njim bilau pomagati.

I.B.

“MEJSEC DO MEJSECA?”

Gda smo na nauvo leto gor stanili pa se nam eške malo vrtilo od tistoga šampanjca, šteroga smo na silvesterovo spili, smo nistarni srečo meli, prišli so nas pozdravlat. Tak malo blaudni smo pa rejsan dali valati, ka tau nauvo leto baukšo, ležejšo, bole srečno bauđe. Za par dni smo se pa cejlak vöstrejnili. Tau je pa tak bilau, ka smo šli kakšo gesti ali piti kúpüvat, šteli smo kakše cajtunge, pa smo mogli priznati, nauvo leto pá nede tak léko.

Tau je tü zaman, če nam napamet pridejo tisti “prekleti” cajti, da smo rejsan leko k sebi prišli, kakoli smo se te tü taužili. Tistoga reda so naše vasnice cejlak nauve najprilji, nauve hiše so se zidale, šaule, usefale zidine so vözrasle z zemlé. Na gnes z našim lonom ranč na tau ne dojde, da bi si kaj obnovili, popravili. Tak smo že po vasnicaj tü - vüepam, ka zatok usakši nej - kak Varašanci. Mejsec do mejseca.

Tau je pa nej samo z lüdami tak. Če gnes poglednamo v ednoj vesi proračun (költségvetés), te buma moremo priznati, ka je sploj tejsan. Če tü pa tam eške gestejo kakše vekše možnosti, tau leko zavalimo prilličnim vaškim voditelom. Depa njim se tü den do dneva trbej podkovati, prepravleni morajo biti na vse slaboga. Zakoj? Letos znauvič dragše baude use. Najbole hrana, štero tak 20 procentov zdignejo. Tau de znamenüvalo, da po

šaulaj, po menzaj de hrana tü dragša. Plače so pa nej tak zdignjene, da bi tau dojšlo, zatok ka je nej samo hrana dragša.

Tau že dugo lejt tak dé. Pa ka smo za toga volo zadobili? Tau sam malo poglednila na seničkoj šauli pa šaulskoj künji. Najprej sam prpovejdala z žüpanom Gorenjoga Senika, Martinom Ropošom.

Ti že več kak deset lejt vodiš ves. V tej lejtaj kakšo razliko vidiš, ka se tiče šaule pa socia-

“Naša šaula je eške nej v lagvom položaji (helyzetben). Pomagamo starišom tam, gde je mogauče. Tau znamenüje, da pri nas v šauli, če se dejte eške slovenščino tü včij, na leto eden učencod različni organizacij 10 gzero forintov pomoči dobi. Gdekoli leko poglednamo kaulagvrat, tau nega nin nej. Dobro bi bilau, če bi tau vsakši stariš čisto vido. S tejm vred vidimo, da je starišom eške tak tü nej léko.”

Erika Glanz, ravnateljica šaule, je tü den do dneva bole zamišlena. Med dostimi strokovnimi, šaulskimi brigami gnes moreš znati za vsakši natečaj, (pályázat) ka v rosagi vönapišejo, zatok ka če ne konkuriraš (pályázol), kreda si. Etak pa dosta delovnoga cajta na tau odide, da morejo voditeli šteti natečaje, si broditü pa pisati. Tak je?

“Tak je. Edno priliko ne smejš püstiti, zatok ka si te pogübleni. Potrebno je vküp delati s samoupravami. Gestejo takši natečaji za šaule, štere samo samouprave leko napišejo. Moremo eden drugoma prejkdati informacije pa se potrüditi. Tak čütim, če je naša šaula rela-

tivno v baukšom položaji, tau leko zavalimo tomi, da smo maksimalno vöponücali tisto, ka natečaji dopistijo.”

Človek bi tak mislo, če je malo dece, malo je, steri prosijo obed, je vam tü ležejše.

“Tau je nej tak. Proračun dobimo po deci, etak smo

pa nej v dobrom položaji, zatok ka malo dece mammo (64). Depa narodnostna šaula smo, etak ejkstra pomoč dobimo. Pri nas je deca med baukšimi pogoji (feltételek), kak tuj kaulagvrat gdekoli. Pri tom si pa mi sami - kak sam že povedala - tü moremo pomagati. Velka škoda, da za volo velke inflacije, za volo brezposelnosti mammo menje šaularov, steri gejo v šaulskoj menzi. Kreda smo pomagati deci pa starišom, tak moralno kak finančno. Naj povejm samo to, da slovenska deca šenki leko odi k glasbenomi pouki.”

Lali Hanžek vodi šaulsko künjo.

“Tista lejta so že daleč, gda smo na den skurok 300 porcij sküjali,” pravi. “Na gnes je künja na mojo rokau vödana. Samostojni smo, samo ka že kumaj geste lüdi, steri pri nas naročijo svojo dnevno hrano. Letos pa zdignjena baude hrana tak 20 %, etak mo mi tü mogli zdigati. Istina, ka zatok naša samouprava s pomočjauv nika nazaj zdrži, nej sam pa gvüšen, ka ji pá nede menja.

Šaularov, steri cejli den dobijo hrano (malico, obed, güžino), je 14. Samo obed ma 9 mlajšov. Z Gorenjoga Senika 24 starejši lüdi prosi obed, z Dolenjoga Senika pa 4. Küjamo eške za dva vrtca, tau je malo več kak 30 porcij. Pred tejm je šaularov več kak trikrat telko bilau pa ranč tak starcov. Če škemö živeti, gor držati künjo, moremo si delo iskati, se vküp brati.” Eške sreča, ka po vasnicaj živemo pa ka je našo lüstvo dosta dela včeno. Pa nej samo mladi, starejši ranč tak delajo, dočas ji starost pa kakši beteg ne premaga. Tak si leko eške pomagamo. Depa zatok tü pa tam že geste dejte, štero na težke, brezi zajtrika pride v šaulo. Na Gorenjom Seniki tü.

DO MADŽARSKE

Dan madžarske kulture

22. februar je dan madžarske kulture. L. 1823 je Ferenc Kölcsey na ta dan napisal pesem z naslovom Hymnus, ki je potem postala in je vse do danes uradna madžarska himna. Ob tem dnevu je minister za prosveto in kulturo podelil najbolj zaslužnim znanstvenim, pedagoškim in kulturnim delavcem priznanja in odklikovanja. Med odklikovanci je bil tudi rektor Visoke pedagoške šole v Sombotelu dr. János Pusztay.

Žive oddaje iz Porabja

25. januarja je Otroški in mladinski program Radia Slovenija pripravil oddaji v živo (Dobro jutro, otroci; Sobotna raglja) iz Porabja. V oddajah so sodelovali učenci in dijaki porabskih osnovnih ter srednjih šol.

Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku

Ob slovenskem kulturnem prazniku pripravlja Zveza Slovencev več prireditev.

• 8. februarja se bodo srečali Slovenci, ki živijo v Mosonmagyaróváru in okolici v okviru kulturnega večera in slovenskega plesa.

• 9. februarja bo v Monoštru literarno srečanje z nekaterimi avtorji zbirke Oko besede, ki jo je izdala založba Franc-Franc. Po srečanju se bo predstavila Gledališka družina Nindrik in drik z veseleioigro Žüpanova Micka. Linhartovo delo je priredil in postavil na oder Milivoj Miki Roš iz Murske Sobotne.

Koliko manjšincev živi na Madžarskem?

Po lastni oceni manjšinskih organizacij pripada 13-im manjšinam približno 10 odstotkov prebivalstva na Madžarskem. Po mnenju vlade so ti podatki pretirani, kajti zadnje ljudsko štetje (l. 1990) je zabeležilo, da se priznava za manjšine le 2 odstotka prebivalstva. Vladno poročilo trdi, da je realno število manjšincev nekje med tema dvema podatkoma.

KA VSE SAM MOGLA ZDJIBITI

Pred svetki sam goraziskala Róvcino (Oreovec) držino v Števanovci. Z njimi živejo tatica Brovnjatijn Nanac. Oni so 17 lejt živeli na Slaskom, 5 lejt v Francoskom, 62 lejt pa živejo na Vogrskom. V svoji mladi lejtaj so dostave laguoga pretrpali. Pa dōjn kak dobro se eštja držijo pa na prejšnje čase nazaj paunijo.

S stere krajine Slove nije ste?

"Dja sam z Būdinec. Vej je pa te eštja Jugoslavija bila. Moja mati so z Ritkarovec bili. Oče so s fudi igrat odli po krčmaj, tak so spoznali mater. Tistoga ipa je lüstvo fese odlo es pa ta."

Zakoj ste šli že tak mladi v Francijo?

"Dja delat. Tistoga ipa je dosta lüstva tam delalo. Zatok ka so francoske žene nej stele delati, samo moški. Mi smo se pa za vse podali pa prijeli delo. Gda sam v sedemnajsto leto staupila, te so name tju zvali delat. Vej sam dja v peti lejtaj tū pet lidij tavō sprajla. Daleč smo bili, od Pariza eštja tadale. En keden smo se vozili s cugom do tistec. Tau ceringo smo devet mejsecov nazaj slūžili. Zatok smo sprvoga kumar dobili plačo. Litji po tistim smo dosta leko zaslužili. Trmo mi je dobro šlau. Samo ka so me starištje nej njali tadale tam. Oni so zapovejali, mogla sam ji baugati. Pa kakšno bogastvo bi si tam leko sprajla. Tau tū moram prajti, kak srečna bi leko bila. En doktor me je sto vzeti za ženo. Pravo mi je, ka mi eštje mrejtji nede trbelo, tak ma rad ma. Pa sam dōjn mogla za pet lejt domau pridti."

Samo, ka ste vi dōjn nej na Slaskom ostali. Kak tau, ka ste si ranč Verico odabrali?

"Kak sam ti že prajla, moja mati so z Ritkarovec bili. Dja sam tōj rodbino mejla. Oni so ma prejk sprajli s tejm, ka meni dajo svojo gazdijo. Gda sam prejk prišla,

te se mi je pa tak zgaidilo, ka sam pri enoj držini nej dobila nika. Eštja dauma sam nej mejla. Eni so mi prajli, ne vejo, če se njim rodbina, pri drūdji je pa materin brat mrau, njagva žena je pa svojoj rodbini dala vse. Tanazaj sam tū nej stejla titi. Pa te se je pokojni Brovnjatijn Djanoš zame vzeo, ka name vzeme za ženo. Tak sva se te oženila. 54 lejt sam bila na Verici. Tri mlajša sva mela. Edan je mrau, vej je deklčina bila. Djoži je s svojo držinov v Varaša, Aranka pa tōj v Števanovci.

Vidiš, tak sam dja zdjibila dvej gazdiji. Ka smo pa trpeli, gda smo kulactje gratali. Moj mauž je v držini sam sin bijo. Velko gazdijo sva erbala, eštja od njagvi stari starišov tū. 63 plūgov zemlé sva mela v enom falati, maro pa gauštjo. Tau sva vse delala. Etak so nas za veltje kulactje vzeli. Mi smo tistoga reda v Sakalauvca valaun bili. Gnauk na en večer so prišli prednji, tej vekši komuništardje.

Vsakšoga domanjoga so k stanej postavili, tak so ji leko gledali, kak so oni patjivali naše stvari na motor. Dja sam nej doma bila, ka sam tistoga ipa delat odla v ritkarovsko kasarno. Gda sam domau prišla, vse je gaulo bilau. Nauvi butor (pohištvō) sva mela, vnaugo gvantanje, tau so nama vse odpelali. Prejk eno zimau sva nakli na srteli spala. Nas so prej zatok nej odpelali na Hortobágy, ka bi te tau vrejdnost Veričani dobili, nej oni. Sledkar so pa dōjn prišli, ka bi nas od-

pelali, samo ka so ranč tisto nauč dolapopinili te akcije. Vō so nas porobili, de smo pa doma ostali.

Ka pa tau, gda smo partizane meli! Kak so pa nas te preganjali! Ištino, oni so nas nej bantivali. Litji, gda ji je sausad gorazglaslo pa so vogrstji sodactje prišli, te so nam tej cejli raum vtjūp zostrejali. Skur so eštje Aranko zavadili. Pa te kvar nam je tū ništja nej vōplačo.

Sledkar so nam pa grūnt vkraj vzeli. Ka vse se mogla zdjibiti. V Franciji pa kak bi leko bogata bila. Tau so meni vse starištje pripravili, ka sam nijij mogla baugati.

Vejš, nika ti eštja itak ta moram prajti. Gda sam se keden dni vozila po cugi do Francoskoga, je več mladi pojbov bilau na cugi. Oni so mi cejlo življenje dolaprišteli z dlani prave rauke. Ka so mi prajli, vse se mi je tak zgaidilo."

Tatica, pa vardjata na kakšno zgodbo, čerelijo ali čūdo, v stero je lüstvo indasvejtja vōrdjalo?

"Dja vejš, ka se je nama z možaum eštje zgaidilo? Naslednja sva že mūva samiva bila pa sva že samo eno kravo držala. Malo tele sva tjojpila pa goraskrmila za kravo. Gnauk je skotila, srečno je dogila, dosta mlejka je piščavala. Gda sam doladavat nosila mlejko, vsakši me je spitavo, kak mava telko mlejka od ene krave. Pa sam nej lejvala vcuj vodau pa nika. Gda je oddrūdjin skotila, me je začnila brsati pa več mlejka nej piščavala. Kak se škafico v tjujnji prijala pa ūšla dojit, je že mūkala pa me je nej pistila pod sé. Vstavila je mlejko. Pa sva mujs mogla takšno mlejčno kravo odati. Mi smo prvini sir dosta krav

meli pa se nam je takšno nikdar nej zgodilo. Na vidiš, tau je velka nevola bijla. Tau kravo je gvūšno nekak zvōrčo."

Zdaj mi pa že cejla držina dostava prpo-vedjati.

"Na, tau je prej tū ištino bilau, ka mo ti zdaj tagončali. Bijo je eden človek na Verici, steri je ta ūšo k drugoma pa ma je v pauv čerelijo dejvo, aj nanikoj pride. Rejsan je vse dolaprišlo. Dapa te človek je nikak zvedo - če je šintara ūšo pitat ali kak - sto je zatau kriv. On je pa ūšo na njivo pa je stopnjau vōvrezō. Doma go je v piskri tjojo. Kak je začno staupnjo tjojati, té drūdji je tak na naglo dolaspadno z nau-ug. Nej ma je bilau pomaganje. Gda je prej mijro, te je pri tau drugom rami v pečini

lüstvo vse vkūper odlo. Boga so molili na glas, se spovedavali, djaukali, dapa nika nej valalo. Bijo je eden moštji, Lepoša, steri takšen trdi bijo, ka nika nej vōrdjo. Vej de on prej ūšo pa pogledna tau čūdo. Te je pa kumar vujšo iz rama. Te je betežna deklčina prajla, ka ona vidi mater pa se pogučava z njauv. Pa so ji te prajli, aj go pita, ka želej, ka mira nega. Prej tri meše aj plačajo, v ednoj dnevi pa v ednoj vōri aj se slūžijo vse tri. Rejsan so plačali tri meše. Samo ka se je ena meša nej mogla slūžiti na Slavskom, ka je mrtvec bijo. Tak je tisti večer pa vse tadale ružilo. Na, gda se je ta tretja tū zaslužila, je rejsan mer grato pri iži.

Vejš, ka so pa prej stare knjige pisale?

dvericaj veltji lomati bijo, iskre so šle vō, vrkar s korbala se je pa takšno žardjavo vōneslo kak vrag. Vsakši je vedo, ka je tau zatok, ka je čelejr bijo.

Zdaj pa tau poslušaj!

Pokojni Mankoštji Djanoš so prej prvōj ženi dolaprsegli, ka se oni več nedo ženili, če ona mrdje. Žena je mrla. Štja nej leto dni pa so se Djanoš oženili. S prvo ženau sta mela eno deklčino, stera je betežna gratala. Za leto dni, kak je žena mrla, se je velka čūda zgodila. Vsakši večer, gda je mrknilo, se je v iži začnilo vse lōjčati, mlatiti, kak gda bi stoj kamenje sipavo. Te je že

Tisti, steri so stare knjige meli, so gunčali, ka prauto dvej djezero več nede čūd. Te prej Baug obraz vkraj obme od etoga svejta pa tak povej: več ste nej vrejdnji čūde pa nika. Če de prej sam Baug z nebes dolagledo pa do ga vidli, že ma te nedo vōrvali. Na tau pride svejt. Tau tū v knjigaj bilau, ka nede razlike med moškimi pa ženskami. Mladilidge rano sejni gratajo. Lejte do kračaše. Prvini, kak de konec svejta, 16 veltji čūd nazaj pride. Strašno de se prej go-dijlo. 7 lejt nazaj se več nedo narajali mlajši. Tau že lüstvo nede vrejdnō."

Klara Fodor

IZBRAL SEM SI POKLIC

Septembra smo začeli obiskovati 8. razred. V tem letu se moramo odločiti, v kakšno srednjo šolo hočemo iti po osnovni šoli. Ta odločitev lahko določi, kakšno bo naše življenje. Ogedali smo si tiste srednje šole, ki nas zanimajo. Jaz bi šel v Monošter za mizarja. Ko sem bil v Strokovni šoli Béla III., so nam vse razkazali. Mizar hočem biti zato, ker se mi to delo zdi zanimivo in lahko. Tudi moj oče je mizar, zato mi pokaže, kaj in kako delajo mizarji. Če hočem, da me sprejmejo v to šolo, se moram pridneje učiti. Upam, da mi bo uspelo!

Gabor Bajzek 8.r.
OŠ Gornji Senik

Hodim v osmi razred. Kmalu je tu konec polletja in moramo oddati prijavnico, kje želimo nadaljevati po 8. razredu. Odločil se se, da grem v Srednjo strokovno šolo Béla III. v Monošter. Rad bi postal računalniški programer.

Že od petega razreda hodim k računalniškemu krožku. Tam smo se učili povelja in tudi to, kako deluje računalnik, ter se tudi igrali. Tudi doma imam računalnik. To je dobro, ker tisto, kar smo se učili v šoli, lahko doma vadim.

Druga možnost je, da bom šel za organizatorja. Takšna šola je pa samo v Sombotelu. Tretja možnost je, da bom slaščičar, ker rad pečem pecivo. Upam, da me bodo na eno izmed teh šol sprejeli.

Viktor Časar 8.r.
OŠ Gornji Senik

Nedavno sem še hodil v vrtec, zdaj pa sem že v osmem razredu in se moram odločiti, kje se bom dalje šolal. Imam še dva meseca za razmislek in učenje. Po zimskih počitnicah se pa moram odločiti. Učiti se hočem za traktorista v Vépu. Mislim, da me bodo sprejeli v to šolo. Za ta poklic sem se odločil zato, ker imam rad traktorje in ta poklic me zanima.

Tomaž Fartek 8.r.
OŠ Gornji Senik

ODLOČILA SEM SE ZA SREDNJO ŠOLO

Septembra smo začeli hoditi v 8. razred. V tem šolskem letu se moramo odločiti, v katero srednjo šolo hočemo iti v naslednjem šolskem letu. To je zelo pomembna odločitev, ker lahko določi naše življenje.

Že v sedmem razredu smo se večkrat pogovarjali o tem, toda zdaj že moramo resno premisliti. Pri tem dobivamo veliko pomoči. Lahko smo si že ogledali tiste srednje šole, ki nas zanimajo.

Jaz bi rada šla v Ekonomsko srednjo šolo v Sombotel. Tudi sestra hodi tja. Ona mi je pripovedala o tem, kaj vse se tam učijo. Precej pomembnih stvari sem zvedela, ko sem bila na informativnem dnevu v tej šoli. Ravnatelj je pripovedoval o tem, kakšna je šola, kakšne oddelke imajo, da bodo imeli v naslednjem letu samo petletne oddelke.

Gotovo se bo prijavilo veliko učencev, zato se moram zelo pridno učiti, da bi me sprejeli. Zelo rada bi bila, če bi se moj načrt uresničil.

Anastazija Bajzek 8.r.,
OŠ Gornji Senik

ZIMA

Zdaj sta tu: sneg in mraz. Gabor se vedno veseli, ko sneži. Oče se pa takrat ne veseli. Sneg mora skidati izpred hiše. Poti je treba splužiti. Povsod je ledeno. Ceste, poti morajo posipati s peskom. Sol pa očetu ne ugaja. Pravi, da škoduje avtu.

Norbert Geček 4.r.
OŠ Gornji Senik

Popoldne je na bregu veliko otrok. Sankajo se. Kot veter se peljejo po bregu. Večkrat se zgodi, da se sanke prevrnejo. Otroci postanejo kot sneženi možje. Navzgor pa sanke težko vlečejo. Vsi se razgibajo, zato jih ne zebe.

Večji otroci se smučajo. Postavili so palice in vozijo slalom. Ko se naučijo sankanja in smučanja, se še kepajo. Šele ko se začne mračiti, grejo domov. Doma jih čakata dobra malica in čaj.

Klaudija Lazar 4.r.
OŠ Gornji Senik

Bil je lep zimski dan, zato smo se odpravili na sprehod. V gozdu je bila velika tišina, samo eno veverico smo videli. Imela je dolg, košat rep in hitre tačke. Na drevesih si je iskala hrano. Ker je zelo plašna žival, smo jo lahko opazovali samo od daleč. Naša učiteljica nam je pripovedovala, da ima veverica najraje orehe, lešnike in žir. Prezimi v drevesni luknji, v katero si jeseni nanosi hrano. Lahko jim naredimo tudi hišice, ne smemo pa jih zapirati v kletke, ker od žalosti poginejo. Na sprehodu smo zvedeli veliko novega. Čas je hitro minil in smo se vrnili v šolo. Med potjo smo si želeli, da bi še enkrat videli veverico, ampak nismo imeli sreče.

Tamáš Gašpar 4.r.
OŠ Gornji Senik

ŽEPNINA

Odrasli zaslužijo denar z delom. S tem denarjem plačujejo izdatke za stanovanje, obleko, kurjavo, prehrano, dopust pa vse, kar je potrebno za življenje. Z denarjem morajo razpolagati tako, da konec meseca niso lačni. Mi, otroci, dobivamo denar od svojih staršev, to je žepnina. S to žepnino se lahko naučimo, kako je treba ravnati z denarjem. Od staršev dobivam vsak teden določeno vsoto. Včasih dobim tudi od botre, od starih staršev. Za rojstni dan najdem včasih med darili tudi denar.

Anamaria Balog 4.r.
OŠ Gornji Senik

TEKMOVANJE V SLOVENSKEM JEZIKU

Učiteljicam/učiteljem slovenskega jezika v narodnostnih VIZ ustanovah v Porabju

Spoštovani!

Tudi v letošnjem šolskem letu bi želeli pripraviti tekmovanje porabskih solarjev v recitiranju; menimo pa, da bi tako tekmovanje bilo potrebno razširiti z nekaterimi novostmi, da ne postane monotono. Tako predlagamo naslednje: spet bi oblikovali 3 zahtevnostne stopnje, in sicer 3. in 4. razred, 5. in 6. razred ter 7. in 8. razred (vključili bi tudi učence nižje gimnazije). Tekmovanje bi bilo sestavljeno iz dveh delov: recitiranja ter pisanja spisa na vnaprej določeno temo. Vsak prijavljen učenec bi si sam izbral 1 pesem, ki bi jo čim boljše recitiral; pesem je lahko poljubne vsebine in oblike, zaželeno pa je, da je njen avtor kak slovenski pesnik. Cilj samostojnega izbiranja pesmi je predvsem naslednji: učenci naj prebirajo zbirke slovenskih pesnikov in si poiščejo pesem, ki jim za recitiranje "najbolj leži/odgovarja", z dobrim izborom in interpretacijo pa seveda dosežejo čim več točk. Pri pripravi je obvezna pomoč učitelja.

Drugi del pa bi bilo pisanje spisa na določeno temo (o podrobnostih se bomo še pogovorili). Za vsako zahtevnostno stopnjo bi razpisali po 2 širši temi, naslove pa bi tekmovalci dobili na tekmovanju.

Za 3. in 4. razred predlagamo temi: Moji prijatelji/sošolci in Moje najljubše živali (pes/mačka/hrček...); v tej skupini bi prišla v poštev predvsem tehnika opisa.

Za 5. in 6. razred predlagamo temi: Življenje v moji družini in Moja šola (razred/predmeti/učitelji/izvenšolske dejavnosti); tudi tu predlagamo opisno tehniko z delnimi prvini orisa.

Za 7. in 8. razred predlagamo temi: Življenje v moji vasi nekoč in danes in Moja najljubša slovenska knjiga/film; za 2. temo je priporočljiva z osebnimi občutki pisana obnova, pri prvi temi pa naj bo tehnika pisanja poljubna.

Nekaj osnovnih navodil, kako naj učitelji pripravljajo učence na tekmovanje:

1. Učenci naj praviloma sami izbirajo pesem za recitiranje, učitelji jim le svetujejo, pomagajo pri razumevanju, interpretaciji.

2. Za pisno nalogo naj učenci s pomočjo učiteljev zbirajo besede, ki se nanašajo na njihovo temo, poskušajo oblikovati stavke, povedi, zbirajo tudi kakšne zanimivosti, posebnosti itd. Ocenjevali bomo vsebino, obliko, pravopis in izvirnost pisnega izdelka.

3. Če bo prijavljenih veliko učencev, naj šole organizirajo šolska predtekmovanja. Seveda bomo pri izvedbi radi pomagali.

4. Tekmovanje bo predvidoma v prvi polovici aprila. Za vsa dodatna pojasnila se obrnite na Klaro Fodor ali Valerijo Perger.

Veliko zadovoljstva pri pripravah na tekmovanje Vam želimo!

Lep pozdrav!

Klara Fodor
sekretarka Zveze
Slovencev na
Madžarskem

Valerija Perger
viš. svet. za
zamejsko šolstvo
v Porabju

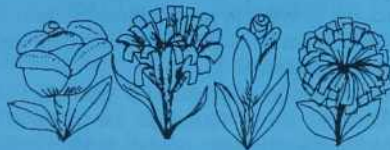

NATEČAJ

Državna slovenska manjšinska samouprava, Zveza Slovencev in Muzej Avgusta Pavla razpisujejo natečaj za izdelovanje papirnatih cvetic (rauže s papira), šopkov (pagejt za snejo, svabico; korina za snejo, za regrutke, za raudjev itn.) in vencev za obcestne križe, bogkov kot, za pogreb itn. (venec na križ, na razpatké v kauti, venec na pokapanji itn.). Pripravite čim več različnih cvetic! Način priprave bomo fotografirali, imena posameznih cvetic in iz njih sestavljenih predmetov bomo zapisovali. Vse izdelke bomo odkupili za Muzej Avgusta Pavla in iz njih pripravili razstavo.

Rok natečaja: 1. marec 1997

PÁLYÁZAT

Az Országos Szlovén Kisebbségi Önkormányzat, a Magyarországi Szlovének Szövetsége és a Pável Ágoston Múzeum pályázatot hirdet papírvirágok, csokrok (menyasszonyi, koszorúslányi csokor; menyasszonyi, regruta fejdísz; virággal díszített vőfélybot stb.) és útmenti keresztekre, házioltárra való koszorúk/füzérek, temetési koszorúk készítésére. Készítsenek minél több különböző virágot! A készítés módját lefényképezzük, az egyes virágok és azokból készült tárgyak nevét feljegyezzük. Minden tárgyat megvásárolunk a Pável Ágoston Múzeum számára és azokból kiállítást rendezünk.

A pályázat határideje: 1997. március 1.

Vse je zaman

Martin je strašno škrklavi. Tau dobro vej njegva žena. Gda kaj ške, vsefele praktike vönajde, kak ma leko povej. Etognauk je Aranka gledala svoj zimski gvant pa tak vidla, ka bi si buma trbelo par falatov küpiti. Pri večerji proba Martini nikak naprej dati tau. Etak guči: "Vejš, Martin, zima je tuj na pragi."

Martin pa etak pravi čemerasto: "Ta go pošli pa ji povej, ka mi nikomi nika ne davamo pa šenkamo."

Na lače gumba

Mali Joška vse ške znati. Etognauk, gda so v nedelo doma obed meli, tak spitava svojga očo: "Oča! Tau je istina, ka v Afriki po nistarni krajinjaj deca naga odi, nejma gvanta?" Oča pa: "Tak je, istina je. Nági odijo, sploy pa deca."

Mali Joška pa zdaj pita: "No, v reda oča, liki zdaj, gda smo pri meši bili pa so gospaud vöoznanili, ka mo gnes za deco v Afriki

NIKA ZA SMEJ

ofrali, zakoj si te ti cej-meštri edno, na lače valaun gumbo not lüčo?"

V Indijo je valaun

Naša Mariška pa Pištak sta se etognauk tak svadila, ka sta vse grdo kričala eden na drugoga. Mariškina je slednja rejč, pa etak pravi: "Vejš ka? Ti bi mogo v Indiji živeti." Pištak pa: "Pa zakoj ranč v Indiji?" "Zatok, ka je tam güneč sveta živina."

Ka ostane

Naš Franci se etak čemeri z ženauv Cilikov: "Si ti naura, ka si mi na eden baršaneč (kravatlin) 3 metra platne küpila?" Cilika pa: "Vej pa, ka ostane, iz tistoga si ge kostüm dam zašiti."

V kelšoj vöri

Stara mama etognauk etak pravi svojoj vmukici Matildi: "Matildka! Včara sam te vidla, ka si se kišüvala z ednim moškim. Sto je tau bio? Policaj ali pa poštaš?" Matildka pa: "Mati, v kelšoj vöri si me vidla?"

Samo gda ti pejnaze trbej

Naša Martina pa Rudi tak natüma živeta. Gnauk Rudi pravi Martini: "Martina, ti namé nemaš rada. Samo me te kišüješ, gda ti pejnaze trbej." Martina pa: "Pa ka se taužiš? Ne kišüjem te na gausti?"

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo
št. 415-715/93 mb z dne
3.11.1993, se časopis
PORABJE uvršča med
proizvode, od katerih se plačuje
davek od prometa proizvodov po
13. točki tarife 3 zakona o
prometnem davku (Ur. list RS,
št. 4/92).
ISSN 12187062.

Časopis izhaja z denarno
pomočjo Javnega sklada za
narodne in etnične manjšine.
e-mail mukics@ind.eunet.hu